

TİPİRŞİK

MART 2022

8 MART KADINLAR
GÜNÜ

DÜNYACA ÜNLÜ
FESTİVALLER

UZUNOVA İLK-ORTAOKULU

TIRŞİK

5 FARKLI TEN RENKLERİ NASIL OLUŞUR?

11 DÜNYANIN EN İYİ ÇORBALARI

17 DİDEROT ETKİSİ

20 BU KİTABI ASLA OKUYAMAYACAKSINIZ!

24 ADINI BİLMEDİĞİMİZ DUYGULAR

26 BULUTSUZ GECELER

İÇİND EKİLER

Aylık Okul Dergisi
Mart 2022

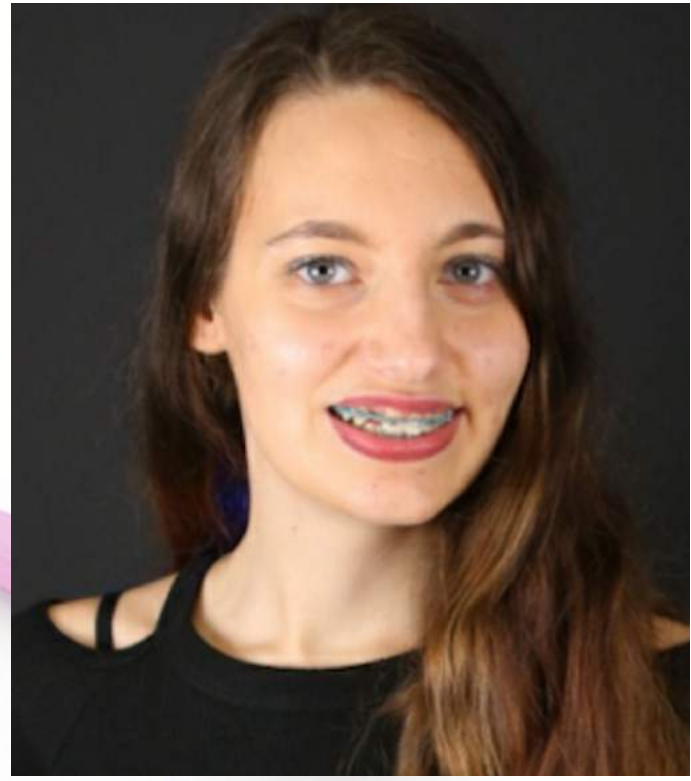
Sahibi
Uzunova Ortaokulu

Yazı İşleri
Deniz ÖZDEMİR
Elif TEKDAĞ
Emrah ARSLAN
Fatma Zehra AVŞAR
Melek BULUT
Mustafa Necati ATAŞ
Ömer Faruk POLAT

Kapak Tasarımı ve E-Dergi Mizanpaj
Deniz ÖZDEMİR
Melek BULUT
İletişim
uzunovaokuldergisi2021@hotmail.com

ÜLKEMİZİN KADINLARI

Kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olmak yolunda verdiği savaşın başlangıcı, 8 Mart 1857 yılında Amerika'nın New York kentinde tekstil sektöründe çalışan yüzlerce kadının düşük ücretlerini, uzun çalışma saatlerini ve insanlık dışı çalışma koşullarını protesto etmek için grevler yapması olarak kabul edilmektedir. Bu grevler sırasında çıkan yangında işçilerin fabrika önünde kurulan barikatlardan kaçamaması sonucunda çoğu kadın 129 işçi can vermiş, bu olaylardan 52 yıl sonra (1910), Danimarka'nın Kopenhag kentinde düzenlenen II. Sosyalist Enternasyonal toplantısında Clara Zetkin'in önerisiyle, 1857'de başlayan, kadın haklarının kazanılması ve kadınların birlikteliği mücadelesinin her yıl "Kadın Günü" olarak kutlanması kararlaştırılmıştır.

Kısa ve ulaşılabilir mesafeleri bisikletle kat ederek veya doğa gezimizde bisikleti tercih ederek keyifli zaman geçirirken karbon ayak izimizi azaltmamız, hem de spor yaparak daha sağlıklı olmamız mümkün.

DÜNYANIN MERKEZİNE YOLCULUK

Dünyanın merkezine yolculuk

Dünyanın merkezine yolculuk dediğimizde Jules Verne'nin 1864 yılında yayınlanıp, milyonlarca yıl önce yaşayan dinazorlarla olan maceraların anlatıldığı bir bilimkurgu hikayesi anlatmak isterdim size ama bu hikaye insanoğlunun varoluş nedenine dayalı ve bilim adamlarınca hala çözülemeyen, arkeologların birtakım bulgularından yola çıkarak anlatılarak gelen tüm dünyadan turistlerin ziyaret ettiği göbekli tepe başta olmak üzere sizlere gezi izlenimlerimi ve ortaya karışık bir şeyler anlatmaya çalışacağım.

Göbeklitepe

İnsanlık veya insan dediğimiz olgu yeryüzünde herhangi bir şeyi icat etmekten daha manalı akademik terim olarak kullanılırsa daha kutsal bir amaç için yaratıldığı günümüze kadar gelmiş dini kitaplar (doğru değiştirilmemiş) rehberliğinde duymuşuzdur. Anadolu'nun o zamanki şartları hayal edildiğinde avcılık-toplayıcılıkla yaşayan insanların günümüz inşaat teknolojilerini bile geride bırakacak 'T' şeklinde taşları nasıl ne şekilde yaptıkları akla ve hayale sığmayacak bir inancın iradenin vücut bulmuş hali olarak düşünüyorum.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Dini İlimler Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı Başkanı Ali Osman Kurt şöyle tanımlar, "Göbeklitepe ilk defa 1963 yılında, İstanbul ve Chicago Üniversiteleri Güneydoğu Anadolu Tarihöncesi Araştırma Karma Projesi kapsamında yapılan yüzey araştırmalarında tespit edilmiştir.3 Başlangıçta bu arkeolojik alanın gerçek değeri anlaşılamamış ve bölgenin büyük kireçtaşı bloklardan yapılmış mezar kalıntısı olduğu düşünülmüştür Ancak 1994 yılında Alman arkeolog Klaus Schmidt tarafından buranın Neolitik Döneme ait olduğu keşfedilmiştir.1995 yılında İstanbul Alman Arkeoloji Enstitüsü ve Şanlıurfa Müzesi önderliğinde, Almanya Heidelberg Üniversitesi Tarihöncesi Enstitüsü'nün ortak projesi kapsamında kazı çalışmaları başlamıştır.' Yine aynı makalede bu sit alanının özellikleri şöyle sıralanıyordu: Göbeklitepe' nin yapısal ve biçimsel özelliklerinin, aynı bölgede daha sonra ortaya çıkmış olan Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının tapınak biçimleri göz önüne alınarak mukayeseli incelenmesi yerinde olacaktır. Böylece Göbeklitepe' ye ait unsurlar bu mukayese çerçevesinde daha iyi anlaşılmış olacaktır.

Arkeolojik kaynaklarında yunan roma vb. hangi ulusun antik kazılarında baktığımızda Dinsel alan dediğimiz ritüellerin kurban sunuların yapıldığı mekanlar , çevresinden bağımsız olarak düşünülmediği gibi bir dağ yamacı veya dağ gibi yüksek alana hakim yerlerde kurulur. Bu konu hakkında Ali Osman Kurt makalesinde 'Göbeklitepe'de diğer Neolitik yerleşim yerlerinde olduğu gibi vadi, su kenarı ve ova yerleşiminin görülmemesi, arkeolojik kazılarda yoğun ritüel kalıntılarıyla karşılaşılması ve yerleşim amaçlı yapıldığını gösteren hiçbir kanıtın bulunmaması, araştırmacıları buranın bilinen bir Neolitik köy yerleşkesi olmadığı ve görkemli bir dağ kutsal alanı olduğu sonucuna götürmüştür.

Göbeklitepe'nin, yerleşim yerlerinin dışında, bulunduğu konuma hâkim ve yüksek bir yerde inşa edilmesi gibi özelliklerini, sonraki dönemlerde Mezopotamya, Anadolu ve diğer kadim kültürlerin tapınaklarında da görmek mümkündür. Çünkü insanoğlu varoluşundan beri gökyüzüne karşı büyük bir hayranlık ve saygı duymuştur. Dağlar gökyüzüne en yakın mekânlar olması dolayısıyla bazen tanrıların mekânı, bazen de bizatihi kutsal olarak kabul edilmiştir.' Seklinde ifade etmiştir.

Farklı Ten Renkleri Nasıl Oluşur?

Dr. Tuba Sarıgül

İnsanlar sarıdan kızıla, beyazdan siyaha farklı ten renklerine sahip olabiliyor. Ten rengini belirleyen ise deride bulunan melanin pigmentinin türü ve miktarı. Melanin derimize, gözümüze, saçımıza renk veren pigmenttir ve derinin epidermis tabakasında bulunan melanosit hücreleri tarafından üretilir. Melanin pigmentinin deride iki türü bulunur. Bu pigmentlerden ömelanin cilde kahverengi-siyah, feomelanin ise sarı-kırmızı renk verir. Tenleri koyu renk olan insanların cildinde ömelanin üretimi daha fazlayken, feomelanin üretiminin fazla olduğu kişilerin tenleri açık renklindedir.

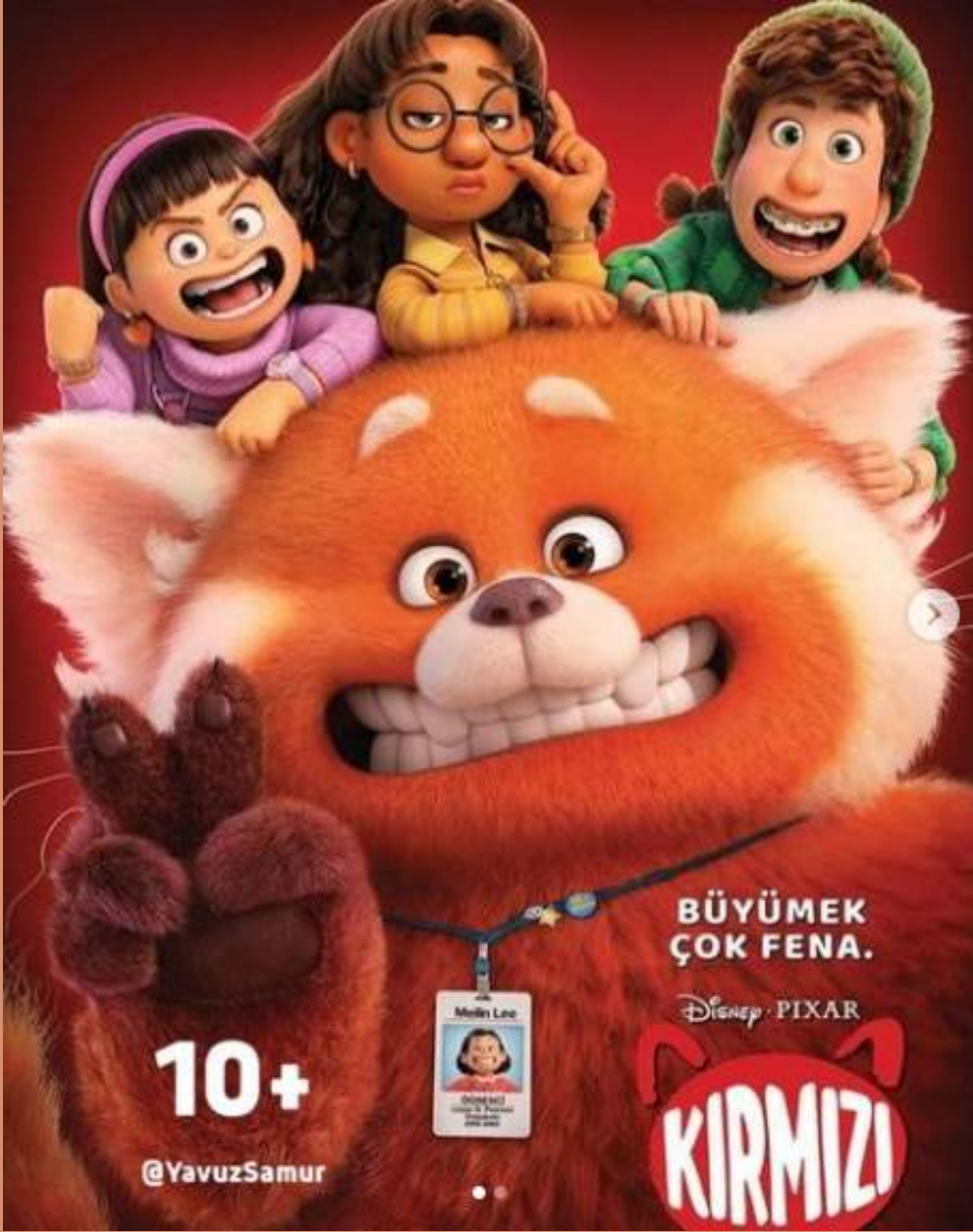
Pigment türünün yanı sıra pigment miktarı da ten rengini belirleyen faktörlerdendir. Pigment miktarının ve melanosit hücrelerinin sayısının düşük olması ten renginin açık olmasına neden olur. Derimize renk veren pigmentlerin türü ve miktarı genler tarafından belirlenir. Bu genlerden biri olan MC1R geni melanosit hücreleri tarafından salgılanan melanin pigmentinin türünü ve miktarını belirlemenin yanı sıra feomelanin pigmentinin ömelanin pigmentine dönüşmesini sağlar. Kit ligand (KITLG) geninin ise melanosit hücrelerinin gelişiminde anahtar rolü vardır. Afrikalılar ile Avrupalılar ve Doğu Asyalılar arasındaki renk farklılığının nedenlerinden birinin KITLG geni olduğu düşünülüyor. İnsanların farklı ten renklerine sahip olmasında etkili olabilecek genlerden biri de SLC24A5. Koyu renk çizgileri olan zebra balıkları ile parlak sarı renkte çizgileri olan zebra balıklarını karşılaştıran bilim insanları SLC24A5 genindeki mutasyonun bu farklılığın sebebi olabileceğini belirledi. Araştırmalar Avrupa kökenli Amerikalılarda bu genin mutasyona uğramış şeklinin bulunduğunu gösteriyor. Ancak bu genin ten rengi üzerindeki etkisinin nasıl olduğu tam olarak bilinmiyor.

KAYNAKÇA

https://bilimteknik.tubitak.gov.tr/system/files/makale/2017_bilim_ve_teknik-595_haziran_35_1.pdf

FİLM ÖNERİSİ

Turning Red - Kırmızı - Yaş: 10+

Filmin başkahramanı olan 13 yaşındaki Mei Lee'nin ergenlikle birlikte gelen yeni sorunlarına değinen filmde genç kızımız heyecanlandığında pofidik kırmızı dev bir pandaya dönüşüyor. Özellikle kültürel ve sosyal farklılıklara önem verilen filmde anlayış ve hoşgörüyü sıklıkla görüyoruz.

Çocuklarınızın izlerken eğleneceği, arkadaşlık, dürüstlük, iletişim, kendi kendini kontrol edebilme temalarını sıklıkla ön plana çıkaran özellikle ergenlik dönemine değinen güzel bir film.

İçerisinde küfür neredeyse hiç yok gibi sadece bazı argo kelimeler içeriyor. İzledikten sonra da çocuğunuzla ergenlik, yalan söyleme, sır saklama, yakın arkadaşlıklar ve dostluklar kurma gibi konularla ilgili sohbet etmenizi de tavsiye ederim.

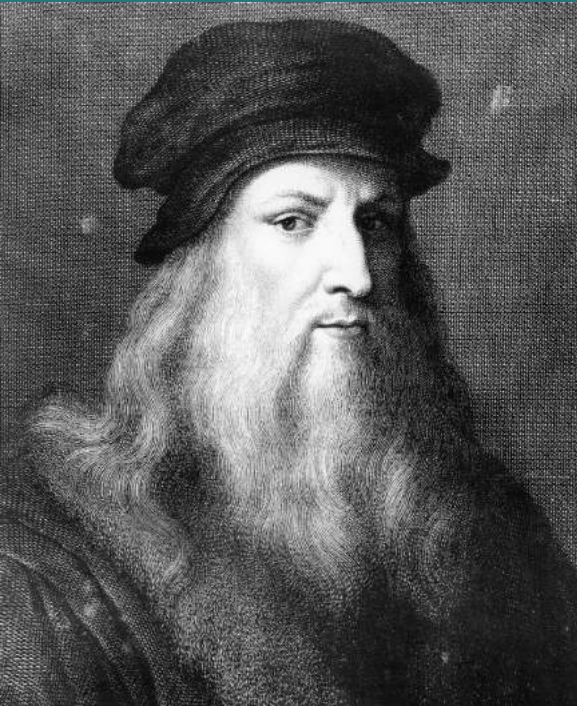

Leonardo Da Vinci

Floransa' nın Ressam ve Heykeltıraşı

Bazı insanların doğuştan büyük yeteneklere sahip olarak dünyaya geldiğini hepimiz biliriz. Ama bazen de doğüstü güzellikler, zarafet ve becerilerin tek bir adamda, sınırsız şekilde toplandığını görürüz. Öyle ki o kişi, hangi işe ilgi duysa o işi herkesten daha iyi yapar ve harikulade eserler verir sonuçta ortaya çıkardığı eser de herkesin gözünde insan yapımı bir şey olarak değil Tanrının lütfu olarak değerlendirilir. Bütün insanlar içinde, bunun bir örneğini Leonardo da Vinci de görmek mümkündür. Nitekim son derece atletik bir vücuda sahip olduğu gibi her isinde müthiş bir zarafet de bulunurdu. Öyle dahiyane özelliklere sahipti ve bunları öylesine geliştirmişti ki, onlar sayesinde, ne deli zor bir işle uğraşırsa uğraşsın, onun üstesinden kolaylıkla gelebiliyordu. İşlerinde çok başarılı olmasında, güçlü ve diri bir vücut yapısına sahip olmasının yanında yüksek karakter özelliklerinden cesaret ve alicenaplığın da etkisi vardı. Sonunda öylesine büyük bir şöhrete ulaştı ki, sadece yaşadığı dönemde büyük itibar görmeye kalmadı, ondan sonraki kuşaklar arasında daha da fazla saygı gördü. Ser Piero da Vincinin oğlu olan Leonardo, sahiden de olağanüstü biriydi ve Tanrı vergisi özelliklere sahipti. Eğer fazla değişken tabiatlı ve istikrarsız biri olmamış olsaydı, ilimde ve edebiyat alanında sayılı üstatlardan biri olurdu. Çünkü birçok şeyi öğrenmek için yola koyulur ama başladıktan kısa süre sonra, bu işleri bırakırdı.

Nitekim, birkaç ay içinde aritmetik alanında öyle büyük bir ilerleme kaydetti ki, sorduğu ilginç ve zor sorular karşısında hocası şaşırıp kalıyordu. Estetik ve zarafete doğuştan eğilimi olan biri olarak müzikle de ilgilendi ve derhal lir çalmayı öğrenmeye karar verdi. Daha önce üzerinde hiç çalmadığı bu enstrüman sonunda harikulade bir şekilde çalmayı öğrendi. Ancak, böylesi farklı alanlarda uğraş vermiş olsa da, her şeyden daha çok severek yaptığı kabartma ve resim yapma uğrasından hiç vazgeçmedi. Bunu gören ve onun üstün zekasını fark eden Ser Piero, bir gün onun resimlerinden bazılarını alıp yakın dostu Andrea del Verrocchio ya götürdü ve ondan, ısrarlı sözlerle, Leonardo'nun kendini resme vermesi halinde geleceğinin parlak olup olmadığını söylemesini istedi. Andrea Leonardo'nun olağanüstü resimlerini görünce hayretler içinde kaldı ve Ser Piero'ya, Leonardo'nun resim konusunda çalışmalarını sürdürmesi için ısrarcı olması gerektiğini söyledi. Sonra, Leonardo"yla konuştular ve onun Andrea'min atölyesine girmesi gerektiği konusunda anlaştilar.

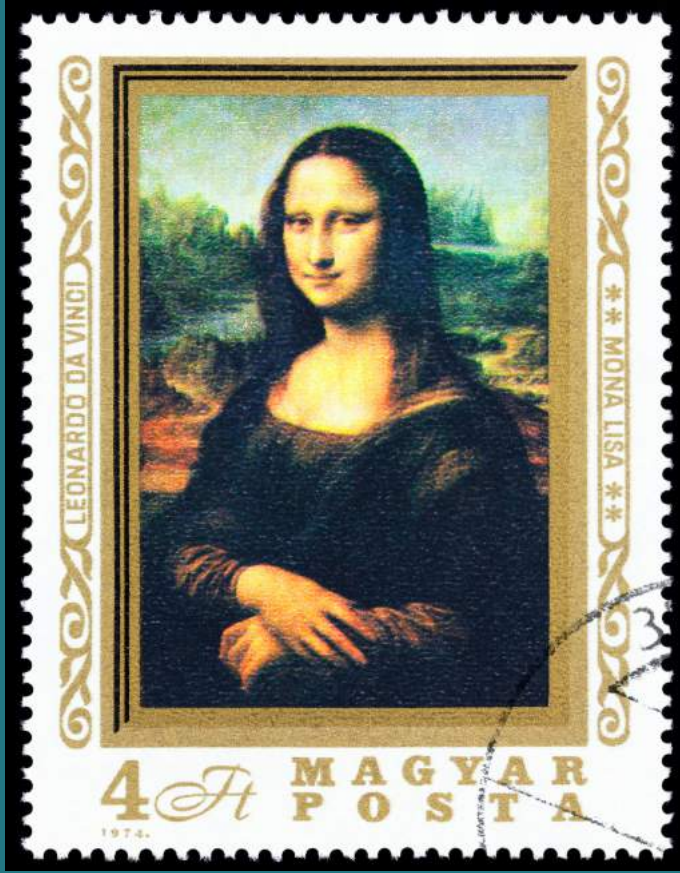
Bu, zaten Leonardo'nun dünyada en çok istediği şeydi. Bundan sonra, Leonardo, sanatın başka dallarında da çalıştı. Çizimle ilgili bütün alanlarda eserler verdi. Öylesine harikulade ve muhteşem bir zekaya sahipti ki, geometri bilgisiyle cisimlere şekil verme konusunda da bilgin denilebilecek seviyeye ulaştı. Nitekim, daha gençliğinde, alçı kalıplar halen elimizde olan, bazı gülen kadın başları ve bir ustanın elinden çıkmış gibi görünen bazı çocuk başları yaparak, heykeltıraşlık alanındaki becerisini kanıtlamış ayrıyetten mimari alanında da, hem binaların temelleriyle ilgili hem de diğer bölümleriyle ilgili pek çok planın çizimlerini yapmıştı.

Çizdiği diğer tasarımlar arasında, su gücü ile çalışabilen değirmenler, çırpıcı dibekleri ve makineler de vardı. Asıl 'ustalaşmak istediği alan resim olduğu için, en çok emeği doğa manzaraları üzerinde harcadı. Kendi eliyle yaptığı ve resim kitabımızda bulunan bazı resimlerinin hala tanıklık ettiği gibi, bu eserler, onun mucizevi fırça darbelerinin ürünüydü. Tanrı ona öylesine ince bir zeka ve bu zeka ile uyumlu öylesine diri bir hafıza ve ifade edebilme yeteneği ihsan etmişti ki, zihninde tasarladığı şeyi en ideal şekilde resme dökabiliyor, bu konuda herkesi geride bırakıyordu. Sürekli modeller yapıyor, planlar çiziyor ve bunlarda, büyük taş kütlelerinin yerlerinin nasıl değiştirilebileceğini ve geçit yapmak için dağların nasıl delineceğini gösteriyor; kaldıraçlar, bocurgatlar ve vidalar yardımıyla büyük ağırlıkların nasıl kaldırılıp çekileceğini ve yine sürekli çalışan beyninin bir icat olarak, pompa yardımıyla alçak yerlerden su çıkarmak için tulumbaların nasıl kullanılacağını anlatıyordu.

Bunlardan başka, Aziz Dominik keşişleri için, Milan'da bulunan Santa Maria dell Grazie Manastırına en güzel ve harikulade resimlerinden birini, ani Hz. İsa'nın Havarileriyle birlikte yediği Son Akşam yemeğinin resmini yapı. Havarilerin başlarını çok ihtişamla ve güzel çizmesine rağmen, İsa'nın başını bitmemiş halde bıraktı. Çünkü İsa'yı tasvir ederken çok önemseydiği o ilahi hayatın resme tam aksettiremeyeceğine inanıyordu. Anlatılanlara göre, bu manastırın Baş keşişi, isini bir an önce bitirmesi için Leonardo'yu sıkıştırıyordu Çünkü Leonardo bazen yarım gün geliyordu. O ise, Leonardo'nun fırçasını hiç elinden bırakmadan, isini yapıp bitirmesini istiyordu. Bununla da yetinmeyip onu Dük' e şikayet etti ve bu konuda öylesine ısrarcı oldu ki Dük, Leonardo'yu çağırarak zorunda kaldı ve nazik bir üslupla, ondan çalışmayı hızlandırmasını istedi. Dük bunu yaptı ama yine de bir çaresini bulup, bütün bunları Başkeşiş' in ısrarlı talepleri üzerine yaptığını Leonardo'ya ilettili. Dük' ün anlayışlı biri olduğunu anlayan Leonardo, Başkeşiş' e bir şey anlatmaya tenezzül etmezken, meselenin aslini etrafıca Düke anlatı. Leonardo, Dük'e, deha sahibi sanatçıların, başkalarının çok uzun surede yaptıkları eserleri, çok az çalışıp kısa sürede bitirebildiklerini; zihinlerinde önce bir şeyi tasarlayıp ardından o konuda daha önceden sahip oldukları bilgilerden yararlanarak, sonuçta ortaya mükemmel eserler çıkardıklarını izah etti ve sonunda Dükü ikna etti. Bunun üzerine Leonardo, iki adet bas resminin henüz bitmemiş olduğunu onun bilgilerine sundu. Bunlardan biri, İsa'nın başı idi. Leonardo, onun başını yapmayı istemiyordu, zira Tanrı'nın insan suretine bürünmüş seklinin güzelliğini ve harikulade zarafetini resme yansıtmanın mümkün olamayacağını düşünüyordu. Tamamlanmamış diğer bas resmi ise Yehuda' ya aitti. Bu da onu rahatsız ediyordu; çünkü kendi kendine düşündüğünde, pek çok nimete ulaşmış sonra da alemin yaratıcısı olan Efendisine ihanet etmeyi kafasına koyacak kadar zalim ve akılsız biri olan Yehuda' nın yüzünü gereği gibi resmedebileceğini sanmıyordu. Bununla birlikte, bu ikincisi için bir çare düşündü: daha iyi bir yol bulamazsa, Yehuda' nın başının yerine, kendisine illallah ettirtmiş olan Başkeşiş'in başını yapacaktı!

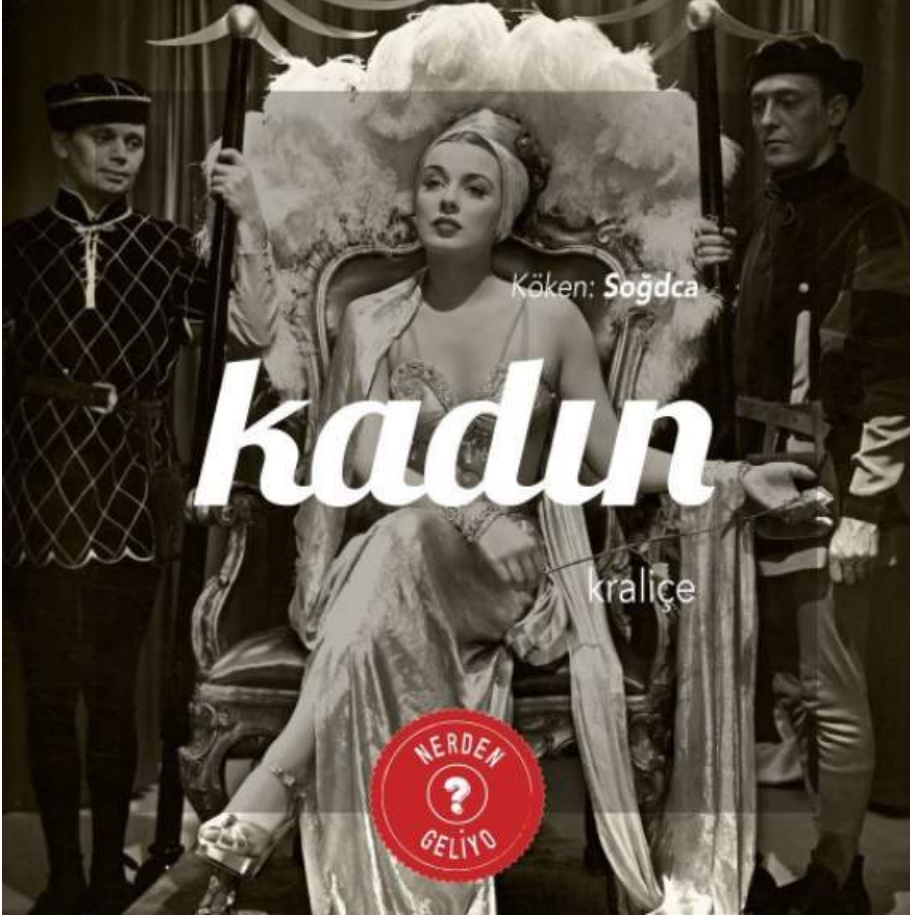
Bu çözüm, Dükü hem çok şaşırttı hem de çok güldürdü ve Leonardo'ya: "Bunu yapmak için yeterince nedenin var!" dedi. Konudan haberi olunca şaşkınlıktan ne yapacağını bilemeyen Başkeşiş, Leonardo'yu işinde serbest bıraktı. Leonardo da, sadece ihanet ve hak bilmezliğin timsali olan Yehuda'nın başını tamamladı. Leonardo, Francesco del Giocondo'ya, Mona Lisa'nın portresini yapacağına dair söz vermişti ama dört yıllık zorlu bir çalışmadan sonra portreyi bitirmeden işi bıraktı. Bu eser su an Fransa kralı Franses'in Fontainebleau'daki koleksiyonunda bulunmaktadır.

Kim canlı bir nesnenin, bir sanatçının elinden neredeyse tıpa tıp resme nasıl aksettirilebileceğini görmek istiyorsa, bu portreye baksın. Çünkü resim, üstüne titrendiğine dair pek çok kanıt sunar. Gözlerde gerçeğinin aynısı bir parlaklık, göz ve kirpik civarlarında ise, ne denli özenle işlendikleri besbelli olan pembemsi ve inci rengi hafif tonlar kullanılmıştır. Minnacık delikleri olan, pembemsi ve narin burun, cam gibi görünür. Vişne rengi dudak uçlarının ten rengiyle uyumlu şekilde birleştiği az açık ağız, sahiden de insana, fırça darbeleriyle boyanmış gibi değil, gerçekmiş gibi gelir. Dikkatlice bakıldığında, boğaz çukurunda nabzın atışı dahi görülebilir. Ve gerçekten bu resmin, kim olursa olsun her usta sanatçının yarışmaya cesaret edemeyeceği kadar kusursuz yapıldığı hiç tereddütsüz söylenebilir. Leonardo, ayrıca eserinde, bu işi iyi bildiğini gösteren çarelere de bas vurmuştu: Çok güzel olan Mona Lisa'yı resmederken, ressamların yaptıkları portrelerde çok sıklıkla görülen o kasvetli havanın resme yansıma riskini ortadan kaldırmak için, onu gülümser vaziyette tutacak şarkıcılar ve soytarılar kullanmıştır.

Portreye yansıtılan gülüş öylesine hoştu ki, resmi görenler, bunun insani bir gülüş olmaktan çok tanrısal olduğunu düşünüyorlardı. Herkes, portrenin harikulade bir sanat eseri olduğunu söylüyordu, çünkü portredeki resmi, gerçeğinden ayrı Michelangelo Buonarrati ile arası ise hiç iyi değildi ve birbirlerini küçümserlerdi. Nedeni de, Aziz Lorenzo Kilisesi'nin ön cephesinin yapımı için açılan yarışmaya Papa tarafından çağrılan Michelangelo'nun, Dük Giuliano'nun onayı ile yarışmaya katılmak üzere Floransa'dan Fransa'ya hareket etmesiydi. Bunun üzerine o da kalkıp Fransa'ya gitti. Yaptığı eserleri krala gösterdi; o da Leonardo'ya çok candan davrandı. Ardından kral, ondan Azize Anne'nin resmini yapmasını istedi ama Leonardo, adeti olduğu üzere, "yaparız, ederiz" türü sözlerle uzun süre onu oyaladı. Nihayet, ilerleyen yaşlarında aylarca hasta döşeginde yattı.

Ayakları üzerinde iyi duramıyordu hizmetçilerinin kollarından destek alarak yatağından doğruluyordu. Kral yine böylesi bir günde, ziyaretine gelip odasına girdi. Krala saygısı yüzünden yatağından doğrulan Leonardo, ona durumunu ve hastalığının gidişatını anlattıktan sonra, içindekileri dışarı vurup kendi sanatında yoğunlaşması gerektiği halde bunu yapmadığı için Tanrı'yı ve insanları ne çok gücendirdiğini söyledi. Hemen ardından da ölümün habercisi olan şiddetli bir nöbete tutuldu. Bunun üzerine kral kalktı ve o yüce ruha yardım edebilmek ve çektiği acıyı hafifletebilmek için başın ellerinin arasına aldı. Kralın kollarında can vermektense daha büyük bir şeref olamayacağını bilen Leonardo, böylece 75 yaşında hayata gözlerini kapadı.

"Kadın" NerdenGeliyo?.. Tabii ki kadından. Erkek de öyle, aslında herkes kadından geliyor!

İnsan yavrusunu 9 ay 10 gün vücudunda taşıyarak hayata getirebilen insana "kadın" diyoruz. Tüm kadınlar doğuracak diye bir kaide yok fakat doğurmak kadına mahsus.

Sahi, neden "Kadınlar Günü" var? Senede bir gün hoşluk olsun diye hatırlanacak bir meslek grubundan ya da azınlıktan bahsetmiyoruz ki... Dünyanın yarısı kadın!?

Belli ki bir sıkıntı, bir eşitsizlik var; çocuklukta, aile yapısında, eğitimde, iş yaşamında, sokakta...

Halbuki "kadın"ın adı "kraliçe, prenses" anlamlarına gelen "katun"dan geliyor. Tıpkı türevi "hatun" gibi.

Eski Türklerin kraliçesi "katun", Farsçanın eski akrabası Soğdca'daki "hvaten"den doğmuş. İçinde "kendi" ve "güç" kavramları olan, "gücü kendinden olan" kraliçeyi anlatan bir kelime...

Kadın ve erkek eşit değiller çünkü farklılar. Bu dünyaya bin bir özveriyle can bahşeden kadın, karşı cinsiyele nasıl eşit olabilir? "Kadın" yeniden "katun" olana dek, adil eğitim ve çalışma imkanları bulana dek, Kadınlar Günü çok önemli ve gerekli olmaya devam edecek.

"Kadın" yaşamın kaynağı, karşılıksız sevgisiyle erkeğin de kadının da annesi, türümüzün "kraliçe"si. Tüm kraliçelerin günü kutlu olsun!

DÜNYANIN EN İYİ

@lokma

20 Çorbası →

Yayla çorbası
TÜRKİYE

Chorba frik
CEZAYİR, LIBYA, TUNUS

Moqueca de camarão
BREZİLYA

Tom yum goong
TAYLAND

Mohinga
MYANMAR

Bouillabaisse
FRANSA

Borş (pancar çorbası)
UKRAYNA

Kharcho
GÜRCİSTAN

@lokma

Gumbo (Bamya)
ABD

Banga
NİJERYA

Menudo
MEKSİKA

Soto ayam
ENDONEZYA

@lokma

Groundnut (Yerfıstığı çorbası)
BATI AFRIKA

@lokma

Caldo verde
PORTEKİZ

Chupe de Camarones
PERU

Ramen
JAPONYA

Gazpacho
İSPANYA

Harira
FAS

Lanzhou (siğir şehriye)
ÇİN

Beef pho (siğir eti)
VIETNAM

DÜNYACA ÜNLÜ FESTİVALLER

Harbin Buz ve Kar Heykel Festivali, Ocak – Şubat, Harbin, Çin

Çin'in en soğuk eyaletlerinden bir tanesi olan Heilongjiang'ın başkenti Harbin'de gerçekleştirilen festival kapsamında şehir, buzdan yapılmış devasa heykellerle süsleniyor.

Harbin Buz ve Kar Heykel Festivali 50 gün sürüyor ve dünyanın en büyük kış festivalleri arasında kabul ediliyor.

Buzdan yapılmış heykellerin yanı sıra kayak, yüzme, buzdan heykel yapımı gibi aktiviteler organize ediliyor. Harbin'de bulunan 4 farklı tema parkında düzenlenen festivale katılım ücretsizken, etkinlik ve sergi alanlarına belirli bir giriş ücreti ödememiz gerekebiliyor.

Venedik Karnavalı, Şubat – Mart, Venedik, İtalya

İtalya'nın Venedik şehrinde düzenlenen ve 40 gün 40 gece, insanların gösterişli kostümler giyerek kutladığı Venedik Karnavalı, 1268 senesinden beri kutlanıyor.

İlk yıllarda sosyal sınıf ayrımına karşı bir duruş niteliği taşıyan maskeler, zamanla Venedik Karnavalı'nın vazgeçilmez materyali haline gelmiş. Karnavalın en dikkat çeken etkinliği ise Meleğin Uçuşu, Kartalın Uçuşu ve Aslanın Uçuşu adını verdikleri üç uçuş etkinliğinden oluşuyor.

Rio Karnavalı (Brazilian Carnival), Şubat – Mart, Rio de Janeiro, Brezilya

Güney Amerika'nın, hatta dünyanın en büyük ve en ünlü festivali olarak kabul edilen Rio Karnavalı, Brezilya'da bulunan samba okullarının gerçekleştirdikleri gösteri ile başlıyor. Dünyanın dört bir yanından milyonlarca insanın katıldığı festival, Hristiyanlık inancındaki Büyük Perhiz'den önce düzenleniyor. Rengarenk kostümler, müzikler ve eğlencelerle her insanın hayatında bir defa mutlaka katılması gereken festivalin giriş ücretleri ise 100 dolardan başlıyor, 2000 dolara kadar çıkabiliyor.

Holi Fest, Mart, Hindistan

Renklerin festivali olarak da adlandırılan Holi Fest, Hindistan'ın çeşitli bölgelerinde büyük bir coşkuyla kutlanıyor.

İyiliğin kötülüğe karşı zaferini simgeleyen Holika'dan esinlenerek Holi adını alan festivalin tarihçesi mitolojiye ve efsanelere dayanıyor.

Festival başlamadan önce katılımcılar topladıkları tahta ve odun parçalarından bir kukla yapar ve ardından ateşe verirler. Festivalin ikinci gününde ise şarkılar söylenir danslar edilir. Tüm sokaklar rengarenk olur. Festivalde kullanılan renkler ise duyguları temsil eder; kırmızı masumiyeti, yeşil canlılık ve enerjiyi, mavi sakinlik ve ağırbaşlılığı...

Coachella Festivali, Nisan, California, Amerika Birleşik Devletleri

Goldenvoice tarafından düzenlenen Coachella Festivali ilk olarak 1999 senesinde Paul Tollett ve Rick Van Sante tarafından organize edildi.

Hip-Hop, Indie, EDM, Rock gibi müzik türlerini icra eden dünyaca ünlü sanatçıların katıldığı festivale dünyanın dört bir yanından insan katılıyor.

Coachella Vadisi'nde düzenlenen Coachella Festivali, Amerika Birleşik Devletleri'nin hatta dünyanın en büyük açık hava festivalleri arasında yer alıyor.

İki hafta boyunca konserlerin verildiği festival alanında çeşitli workshoplar ve etkinliklere katılmak da mümkün.

Festival de Cannes (Cannes Film Festivali), Mayıs, Cannes, Fransa

İlk olarak 1939 yılında düzenlenmesi planlanan festival, İkinci Dünya Savaşı sebebiyle 1946 senesinde gerçekleştirilebiliyor.

Dünyanın en iyi film festivali olarak kabul edilen Cannes Film Festivali Fransa'nın Cannes şehrinde gerçekleştiriliyor. Her yıl ortalama 20 filmin yarıştığı festivalin büyük ödülü ise Altın Palmiye. Milyonlarca insanın merakla takip ettiği Cannes Film Festivali, hem Avrupa Sineması'nın gelişmesi hem de sinemacıların kendilerini göstermeleri açısından büyük önem arz ediyor. Ortalama 12 gün süren festivale girişler davetiye ile yapılıyor.

Songkran Festivali, Nisan, Tayland

Tay Yeni Yılı Songkran dolayısıyla üç gün boyunca kutlanan festivalde yerel halk ile turistler ellerine geçirdikleri su tabancaları, su dolu balonlar ve kovalarla birbirlerini ıslatıyor.

Songkran Festivali'nin geçmişi, Buda heykellerinin yıkanmasına dayanıyor. Kutsal bir seremoni eşliğinde yıkanan heykellerin yanı sıra aile büyüklerinin ellerine de iyi şans getirmesi için su sıçratılıyor.

Beyaz Gecelerin Yıldızları Festivali, Haziran - Temmuz, St. Petersburg,

1993 yılından beri düzenlenen Beyaz Gecelerin Yıldızları Festivali adını, haziran ayının ortasından temmuzun ortalarına kadar günlerin giderek uzamaya başlaması ve karanlıkta kalınan birkaç saatin ardından güneşin gece 2'de yeniden doğmasından alıyor. Opera, bale, klasik müzik konserleri ve orkestra performanslarının sahnelendiği festival boyunca konserler, dünyanın en iyi ses sistemine sahip mekanlarından bir tanesi olan Mariinsky Tiyatrosu ve Mariinsky Konser Salonu'nda gerçekleştiriliyor. Festivalin nefes kesici diğer bir etkinliği olan sonu olmayan havai fişek gösterileridir.

ÜLKEMİZDEN BİRKAÇ FESTİVAL

İstanbul Uluslararası Dans Festivali, Mart – Nisan, İstanbul

Festivalde; yabancı ve yerli Latin, hip-hop, modern dans gruplarının göz kamaştırıcı danslarını izleyebileceğiniz gibi, dünyaca ünlü dans eğitimcilerinden 25 farklı dans türünde, başlangıç, orta ve ileri düzeylerde eğitim alabileceğiniz workshop ve atölyelere katılabiliyorsunuz.

Sabah ve öğle saatlerinde workshop ve atölyeler düzenlenirken, akşam saatlerinde ayrı ayrı salonlarda, dünyanın en iyi DJ'leri eşliğinde sabaha kadar süren temalı dans partilerinde sabah öğrendiğiniz hareketleri sergileyebilirsiniz.

İstanbul Uluslararası Dans Festivali'nin bir de sosyal sorumluluk ayağı bulunuyor. KAÇUV (Kanserli Çocuklara Umut Vakfı) ile JCI (Uluslararası Genç Liderler ve Girişimciler Derneği) işbirliğinde, Kanser Hastası Çocuklara yardım amaçlı ünlülerin katıldığı bir dans etkinliği düzenleniyor. Toplanan paralarla kanserli çocuklara umut olunuyor.

Uluslararası Portakal Çiçeği Karnavalı, Nisan, Adana

2013 senesinde "Nisan'da Adana'da" sloganıyla düzenlenmeye başlanan Uluslararası Portakal Çiçeği Karnavalı, her yıl rengarenk görüntülere ev sahipliği yapıyor.

Türkiye'nin ilk karnavalı olma özelliği taşıyan Uluslararası Portakal Çiçeği Karnavalı'nda pek çok etkinlik düzenleniyor.

Birbirinden ünlü yerli müzisyenlerin verdikleri açık hava konserleriyle start alan festival, eski tip arabalar, motosikletler ve bisikletlere eşlik eden rengarenk kostümlü insanların katıldıkları kortejle başlıyor.

Devam eden günlerde ise Uçurtma Şenliği gibi pek çok çeşitli etkinlik ve yarışma düzenleniyor. Geleneksel lezzetlerin de katılımcılara sunulduğu festivale ilgi ise oldukça yoğun.

Kuşadası Gençlik Festivali, Temmuz, Kuşadası

İlk kez 2016 yılında düzenlenen Kuşadası Gençlik Festivali, "Her zaman iyi müzik" sloganıyla herkesi festival alanına davet ediyor. Türkiye'nin en iyi müzisyenlerinin 5 gün boyunca konserler verdiği festivale 30'dan fazla sanatçı katılıyor. Geceleri Sevgi Plajı'nda düzenlenen konserlerde doyasıya eğlenirken, gündüzleri ise denizin, kumun ve güneşin tadını çıkartabilirsiniz.

KAYNAKÇA

<https://blog.obilet.com/turkiyedeki-en-populer-festivaller/>

Diderot Etkisi Nedir? Aynı Firmanın Ürünlerini Alma Merakı, Bizi Nasıl Tüketim Çılgınlığına Sürüklüyor?

Diderot Etkisi, tüketicilerin bireysel kimliklerinin satın aldıklarıyla şekillendiğini ve buna bağlı olarak kişinin bir sonraki alacağı ürünlerin de ilk aldıkları tarafından öngörülebileceğini söyleyen sosyal bir olgudur. Bu tanımdan da fark edileceği üzere, Diderot Etkisi'nin temelinde iki düşünce yatar:

İnsanlar, satın aldıkları ürünlerle kimliklerini örtüştürmeye meyillidirler; dolayısıyla kimliklerine uyan ürünler satın alırlar veya kimliklerini satın aldıkları ürünlere göre şekillendirirler.

Satın alınan her yeni ürün, tüketicinin o anda elinde olan ürünlerin birbiriyle uyumluluğunu etkiler (ve potansiyel olarak, azaltır). Bu da, az önce bahsettiğimiz birinci düşünceyi devreye sokar ve bu uyumluluğu artırmaya yönelik satın alma süreci başlar.

Birbirini pozitif olarak bekleyen bu iki düşünce, insanları bir tüketim spiriline sokarak, kontrolsüz bir şekilde ürün satın almalarına neden olur.

Diderot Etkisi: Tüketim Çılgınlığının Psikolojisi

Bu, son yıllarda fark etmiş olabileceğiniz bir eğilimi de açıklamanıza yardımcı olabilir: Geçmişte spesifik bir ürün sayesinde ün kazanmış markalar, artık sadece o ürün özelinde kalmayıp, sürekli olarak yeni ürünler geliştirmekte ve bu yolla ürün yelpazesini arttırmaktadır. Bu firmalar, sadece hâlihazırda var olan ürünlerinin yeni versiyonlarını çıkarmakla kalmaz; aynı zamanda farklı türden yeni ürünleri de piyasaya sürmektedirler.

Bu eğilimi özellikle de büyük teknoloji şirketlerinde görüyoruz: Apple gibi bilgisayar üreticisi, artık sadece bir bilgisayar üreticisi değil; yıllar içinde bilgisayarlara ek olarak cep telefonları, müzikçalarlar, hoparlörler, kulaklık modelleri, akıllı saatler ve akıllı TV sistemi üreterek, tüketicilerin sadece bir üründe sınırlı kalmalarının önüne geçti ve bütün bir "ürün topluluğu"na, yani sadece kendi ürünlerinden oluşan bir "set"e sahip olmasını hedefliyorlar. Buna zokaya takılan tüketiciler de, herhangi bir nedenle o şirketin ürettiği telefonlardan birini aldığımızda, sadece o telefonu almakla almayıp, zaman içinde setin diğer ürünlerini de birer birer satın almaya başlıyoruz.

Bu satın alma zinciri, teknolojik aletlerde de sınırlı kalmıyor. Örneğin yeni bir kot pantolon aldığımızda ve spor ayakkabınızın bu pantolonla uyumlu olmadığını hissettiğimizde, bu durumun etkisi altına girerek kot pantolonu tek başına anlamsız buluyor ve beraberinde giyildiğinde moda daha uyumlu olacak ilave kıyafetler satın alıyoruz. Yani bir anlamda "seti tamamlıyoruz".

İşin kötü yanı, ardı ardına satın alma davranışınızın yeni kot pantolonunuzla uyumlu spor ayakkabı olarak son bulmaması: Aynı şekilde, eskiyen kanepemizi değiştirdikten sonra artık halımızın ve ardından perdelerimizin yeni kanepemizle uyumlu olmadığını fark ediyor ve kendimizi bu sarmalın içerisinde buluyoruz.

Denis Diderot ve Eski Sabahlığı İçin Pişmanlığı

Bu tüketim sarmalı, ilk olarak 18. yüzyılda güçlü bir şekilde tespit edilmiştir. Aydınlanma Çağı'nın önemli düşünürlerinden ve Fransız Devrimi'ne düşünsel zemin hazırlayan ünlü filozof Denis Diderot, 1769'da Eski Sabahlığım İçin Pişmanlık (İng: "Regret for my Old Dressing Gown") başlıklı bir yazı yazarak, bu tüketim çılgınlığında yalnız olmadığımızı bize anlatmıştır. Bunun ilginç bir öyküsü de vardır.

Denis Diderot, dönemin en kapsamlı ansiklopedilerinden biri olan Ansiklopedi'nin (Encyclopédie) kurucu ortağı ve yazarı olarak tanınmasına karşın, o yıllarda yoksulluk ve borç içinde yaşamını devam ettirmekteydi. 1765 yılında Fransız edebiyatına ve tarihine meraklı olan Rus İmparatoriçesi Büyük Catherine bu durumu öğrenir ve bu bataklıktan kurtulması için Diderot'un kütüphanesini yüklü bir miktar ödeme yaparak satın alır. Ardından Catherine, Diderot'a kütüphaneyi geri hediye eder. Catherine bununla da yetinmeyip, 25 yıllık maaşının tamamını hemen ödeyerek Diderot'u kütüphaneci olarak burada işe alır. Böylece Diderot'un eline bir anda önemli bir miktarda para geçmiş olur.

Artık Diderot, bütün borçlarından kurtulmuş ve rahatlamıştır. Bir süre sonra filozof, paranın bir kısmıyla daha önceden alamadığı kırmızı, pahalı bir sabahlık satın alır. Filozof, sabahlığını giyinir. Çalışma masasına kurulur ve iştahla çalışırken, birden bu muhteşem sabahlığı ile çalışma masasının birbirine uyuşmadığını düşünür. Kasasındaki yüklü miktar paranın sarhoşluğuyla, derhal çalışma masasını değiştirmek üzere çıkar ve harika bir çalışma masası alır. Ardından halının artık odaya uyumlu olmadığını düşünerek kendisine yeni bir halı alır. Diderot, şöyle yazıyor:

Artık her şey uyumsuz. Artık koordinasyon yok, birlik yok, güzellik yok. Ancak filozof, eski eşyalarını değiştirdikçe diğerleriyle uyumsuzluğunun giderek arttığını hisseder. Sonunda kendisini, evdeki bütün eşyaları yenileriyle değiştirmiş ve eskisi gibi borç içine girmiş halde bulur. İşte Denis Diderot "Eski Sabahlığım İçin Pişmanlık" yazısında bu yaşadıklarını anlatır ve şöyle diyerek, bir nevi "tüketim çılgınlığı"nı o yıllarda ifade eder. :

"Eski sabahlığımın efendisi iken, yenisinin kölesi oldum."

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

Bunu biliyor muydunuz?

Develerin sıcak ve kurak çöl şartlarında hörgüçlerinde su depolayarak susuzluğa uzun süre dayanabildiği düşünülür.

Ancak hörgüçler aslında bir **yağ dokusudur**. Yiyecek kıtlığına karşı bir önlem olarak, enerji depolamak için kullanılırlar.

Çizen: Gökçe Akgül

bilim
genc
bilimgenc.tubitak.gov.tr

Bunu biliyor muydunuz?

“Yüzü korkudan bembeyaz oldu.” ifadesi bilimsel açıdan doğru olabilir. Yapılan bir araştırma korku durumunda yüzün soğuduğunu; özellikle de burun ucu, alın, ağız çevresi ve üst çene bölgesinin sıcaklığının düştüğünü gösterdi. Bu durumun nedeni, tehlike durumunda vücudun savaş ya da kaç tepkisi verebilmesi için kanın kaslara doğru yönlendirilmesi olabilir.

NORMAL KOŞULLARDA
SICAKLIK DAĞILIMI

KORKU ANINDA
SICAKLIK DAĞILIMI

Çizen: Gökçe Akgül

bilim
genc
bilimgenc.tubitak.gov.tr

Dünyanın En Çok Satan Kitabını Hiçbir Zaman Okumayacağız!

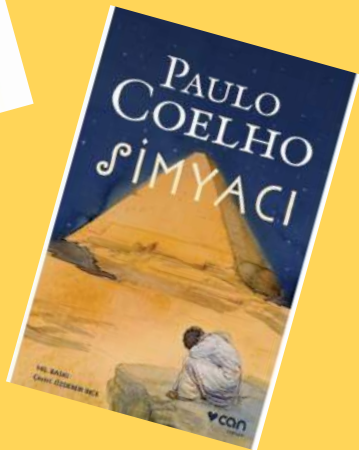
Dünyanın en çok satan kitapları hangileridir hiç merak ettiniz mi? Ben ettim ve araştırdım. Birden fazla listeye karşılaştım. Bu listelerdeki kitapları analiz ettiğimde çok ilginç iki şey fark ettim. Bir: İnsanlar hikayeleri gerçekten çok seviyor. İki: En çok satan kitaplardan birini muhtemelen hiçbir zaman okumayacağız!

“Bestseller” kelimesi bize “çok satanlar” olarak geçmiş. Kitapçılara daha girer girmez baş köşede çok satanlar raflarıyla karşılaşıyoruz. İnternet kitapçılarının ana sayfasını bu kitaplar süslüyor. Ancak bu modayı başlatan bir gazete. Tahmin eden var mı? Dünyanın en ünlü kitap listesi olan “The New York Times Çok Satanlar Listesi” 12 Ekim 1931’de ilk kitapları listelemeden 42 yıl önce Kansas’daki bir yerel gazete başlatmış bu geleneği.

Tüm zamanların en çok satan değil belki ama en çok basılan kitapları dini kitaplar. Zaten matbaa 1450’li yıllarda icat edildikten sonra ilk basılan kitap Gutenberg İncili olmuş. Bu icadın ardından ilk 50 yılda Avrupalı matbaacılar çoğunluğu İncil olmak üzere 15 milyon civarında kitap basmış. Matbaanın icadından bugüne kadar toplam 5 milyar civarında İncil basıldığı tahmin ediliyor. İkinci sırada 800 milyon baskı adediyle Kuran yer alıyor. Kutsal kitaplar satılmaktan çok ücretsiz olarak dağıtıldığı için genellikle çok satanlar listelerine alınmıyor.

Gelelim en çok satanlara... Unutmayın şimdi sayacağım kitapları insanlar ücretini ödeyerek satın alıp okumayı tercih etmiş. Oldukça güçlü bir gösterge bu. İlk 20’deki kitapların hepsi de 50 milyonun üstünde satmış. Tarihi roman Ben-Hur 20. sırada. The Bridges of Madison County nispeten yeni bir roman olmasına rağmen 60 milyon kopya satmış. İlk 20’de olmalarına rağmen bu iki kitabın Türkçe’ye çevrilip çevrilmediğini bulamadım.

18. Sırada “Çavdar Tarlasında Çocuklar” romanını görüyoruz. “Ahlâk dışı” ve “açık saçık” bulunduğu için ABD’nin pek çok tutucu bölgesinde uzun süre yasaklı kalmasına rağmen bugüne kadar 65 milyon kez satın alınmış. 17. Sırada 6 yıl önce bu kanala konuk ettiğim 188 sayfalık ince bir roman olan “Simyacı” var. 16. Sıradan itibaren listeyi tek bir yazarın kitapları kaplamaya başlıyor: J.K. Rowling. Harry Potter serisine ait kitapların her biri en az 65 milyon satmış. Harry Potter, toplamda 500 milyon kopyayla tarihte en çok satan kitap serisi oldu. Peki yayıncılık dünyasının ilk milyarderi haline gelen J. K. Rowling neden isminin baş harflerini kısaltarak kullanmış dersiniz? İlk yayıncısının tavsiyesi yüzünden. Yayınevi, erkek okuyucuların, kadın bir yazarı okumaktan çekinebileceğini düşünerek yazarın erkek olduğu izlenimini vermek için adının “J. K. Rowling” şeklinde yazılmasını tercih etmiş. Gerçekten de çok satanlar listesi erkek egemen bir görünümde. İlk 20’de ondan başka sadece bir kadın yazar var.

Gelelim tüm zamanların en çok satan ilk 10 kitabına... 10. Sırada "Da Vinci Şifresi" var. 9. Sırada bir çocuk edebiyati klasiği olan "Pinokyo"yu görüyoruz. Bu kitap 1940'ta Disney'in yaptığı ilk çizgi filmlerden birine konu olunca popülaritesi de büyük oranda arttı. Zaten bugün sayacağım bu en çok satan kitapların tamamı en az bir filme ya da diziye uyarlanmış. 8. Sıradaki kitap "She: A History of Adventure" Türkçe'ye "Ayışe" olarak aktarılmış. Çünkü macerasever bir ikilinin Afrika'nın derinliklerine yaptıkları bir yolculuğu anlatan bu romanda karakterler yerlilerin "She" dedikleri ve itaat edilmesi gereken biri olarak kabul ettikleri Ayışe adında gizemli, beyaz bir kraliçe ile karşılaşılıyorlar. 7. Sırada çocuk edebiyatının bir başka önemli serisi olan C. S. Lewis'in Narnia Günlükleri'nden bir kitap var: "Aslan, Cadı ve Dolap." Türk mitolojisine ait izler de taşıyan bu kitap tüm dünyada Türkiye nüfusundan daha fazla sayıda 85 milyon satmış. 6. Sırada listemizin ikinci kadın yazarı -gizem türünün ustası- Agatha Christie'nin bir romanı var: On Kişiydiler veya On Küçük Zenci. Tüm zamanların en çok satan 5. Kitabı Çin edebiyatının şaheseri olarak kabul edilen "Kızıl Köşkün Rüyası.

Listemizin 4. Sırasında benim en sevdiğim kitaplardan biri "Küçük Prens" geliyor. 100 sayfadan daha ince bir romancık diyebileceğimiz bu eseri herkese tavsiye ediyorum.

Tüm zamanların en çok satanlar listesinde ilk 3 sıraya geldik. Geldik ama bu yüksekliklerde durum pek de net değil. O yüzden ilk 3'ü bir arada göstereceğim. Böylece bir anda ilk 20 kitabı da görmeye başladık. Yazımın başında iki şeyi fark ettiğimi söylemişim: İlkinin artık siz de fark etmiş olmalısınız. Bunların hepsi hikaye. Roman, novella, fantezi, gizem, tarihi kurgu, türleri ne olursa olsun aralarında kurgu dışı bir eser yok. Tüm zamanların en çok satan bilimsel kitabı olan Cosmos'a ulaşabilmek için listenin 40. sıralarına kadar inmemiz gerekiyor.

Gördüğünüz gibi Wikipedia'daki listeye göre en tepede Charles Dickens'ın romanı "İki şehrin hikayesi" var.

Ancak bu verinin kaynağı olarak gösterilen referanslar birbirine gönderme yapıp duruyor. Zaten Wikipedia'nın tartışma sayfasında bu konu 2009'dan beri sürekli gündemde. O zamandan beri listeye bir giriyor, bir çıkıyor. Çünkü 200 milyonluk satış miktarının sağlam bir kaynağı yok. Bir de bu kitap öncelikle bir kitap olarak basılmadı. 1859'da 31 hafta boyunca bir gazetede bölüm bölüm yayınlandı. Dolayısıyla 200 milyon satış hesaplanırken bu gazetelerin 31 haftalık baskı sayısı da hesaba dahil edilerek tam doğru olmayan bir mantık kullanılmış olabilir. Ama zaten bu listelerle ilgili pek çok farklı tartışma sürekli olarak yapılıyor. Örneğin listenin ikinci sırasında Hobbit romanını görüyoruz. Oysa aynı yazarın "Yüzüklerin Efendisi" eseri ondan çok daha fazla satıldı. Fakat tek bir roman olarak da basıldı, 3 ayrı kitap olarak da... Öte yandan 3. Sıradaki kitap Harry Potter serisinin ilk kitabı. Tekil olarak 3. sırada. Tüm seri olarak yarım milyardan fazla satılmış.

Tüm bu ayrıntılara girmekteki amacım herhangi bir eseri değerlendirirken bu tür listelere çok fazla yaslanmamak gerektiğini hatırlatmak. Şu kitap 3. sırada ama bu kitap 2. sırada demek ki bu ondan daha iyi gibi yargılara varmaya çok meyilliyiz. O kadar ki bazen bu kitapları okumadan bile uzmanı olabiliyoruz. Bununla ilgili çok çarpıcı bir olay var. 1950'li yıllarda geçiyor. New York'taki WOR radyo kanalında geç saatlerde yayınlanan bir radyo programında... Programın sunucusu bu "her şeyi bildiğini" iddia eden insanlardan çok sıkılmış. Sözde entellektüellerden yaka silkiyor. New York Times gazetesinin çok satanlar listesine girememişse kitabın adını bile anmayanlardan. Ama girdiyse bir anda çok önemli kabul edip sürekli onun hakkında konuşanlardan. Aynı şey ödüller için de geçerli. Bir filmin Oscar gibi bir ödül alması elbette önemli ama sadece bu özelliği onun değerli ya da değersiz olmasını göstermez. Kendi değer yargılarımızı kendi deneyimlerimizle oluşturmalıyız.

İşte bu tür insanlardan bunalan radyo sunucusu gece yarısı saat 2:00'de dinleyicileriyle bir plan yapıyor. Ne dersiniz, yarın sabah hepimiz bir kitapçıya gitsek ve var olmayan bir kitabı istesek? Nasıl fikir? Herkes aynı kitabı isteyince bir talep oluşacak. İşte gecenin o saatinde dinleyicileriyle birlikte böyle bir kitap fikrini oluşturuyorlar. Kitabın adı: I, Libertine. Bir üçlemenin ilk parçası. 18. Yüzyılda geçen bir hikayesi var. Yazarı: Frederick R. Ewing. 2. Dünya Savaşı'na da katılmış Oxford mezunu bir yazar. Bu söylediklerimin tamamı uydurma. Ortada ne böyle bir yazar var, ne de onun yazdığı böyle bir kitap. İşte bunları uydurup bir karar alıyorlar. Ertesi sabah herkes bir kitapçıya gidecek ve son derece ciddi bir tavırla bu kitabı isteyecek.

Frederick Ewing'in yazdığı "I, Libertine" kitabını istiyorum.

Kitapçı ilk gelenin sorusuna muhtemelen "elimizde yok" diye cevap verecek. İkinci gelen kişi sorduğunda ister istemez envanter listesine bir bakıp kontrol edecek. Üçüncü, dördüncü kişiler de sorunca hemen yayınevlerini aramaya başlayacak.

Gerçekten de böyle oluyor. Bir anda yayınevleri yüzlerce taleple karşılaşılıyor. Yayıncılara, kütüphanecilere, kitapçılara yönelik yayın yapan son derece prestijli sektörel dergi Publishers Weekly bu kitabın yayınevini araştırmaya başlıyor. En sonunda kitaplarla ilgili en büyük otorite kabul edilen New York Times gazetesi "yeni çıkanlar" köşesinde bu kitabın adından bahsediyor. Tabi konusunu henüz onlar da bilemiyor. Ama sektördeki bu hareketlilik bile "çok bilmişler" için yeterli oluyor. Hatta bunlardan birine kitaptan ve yazarından bahsedilince şu cevabı veriyor:

Ewing! Halkın bu adamı keşfetmesinin vakti gelmişti.

Kitap kulüplerinde bu romanı okumaya başladığını söyleyenler de var, bitirip beğenmediğini söyleyenler de... Sosyal ortamlarda kitabın şanı alıp yürüyor. Hemen herkesin olumlu ya da olumsuz bir fikri oluşmaya başlıyor. Bir gazetenin köşe yazarı Hindistan'a giderken Freddy Ewing ile yemek yediğini ve karısı Marjorie'yle tanıştığını filan anlatmaya başlıyor. Bu çılgınlık giderek büyüyor. Dergilerde, gazetelerde kitap hakkında eleştiriler yazılmaya başlanıyor. Fikrin ortaya çıktığı radyo programından 7 hafta sonra bu kitap sadece ABD'de değil, Paris, Roma ve Londra gibi büyük kentlerin hepsinde "çok satanlar" listesine giriyor. Fakat bir gazeteci The Wall Street Journal'den biri bu kitabın kendisini bulabilmek için epeyce bir çaba sarf ediyor. Gerçek bir araştırmacı gazetecilik örneği sergileyip o ilk radyo programına kadar konuyu takip ediyor ve bunun bilinçli bir kandırmaca olduğunu ortaya çıkarıyor.

En başta "çok satan" kitaplardan birini hiçbir zaman okuyamayacağımız derken bunu kastediyordum. Ama aslında çok isterseniz bunu bile okuyabilirsiniz. Çünkü böyle bir olayın ardından ne olmuş biliyor musunuz? Yayıncılar o radyo programcısına ulaşip bu kitabı yazmasını istemişler. Ve o ne yapmış biliyor musunuz? Kitabı yazmış ve yayınlandıktan çok kısa bir süre sonra kitap gerçekten de çok satanlar listesine girmiş.

TIRŞİK SPOR KÖŞESİ

Mart 2022'nin belki de en büyük etkinliği Kış Paralimpik Olimpiyatları olacak. Bu önemli etkinliğin ev sahipliğini Pekin yapacak.

Pekin, yaz ve kış Paralimpik Oyunlarına ev sahipliği yapacak olan ilk şehir özelliğini taşıyor. Rusya ve Belarus oyuncularını ise kış oyunlarından men edildi.

UEFA Avrupa ligi son 16 turunda Barcelona ile eşleşen Galatasaray, Barcelona ile evinde berabere kalıp tur avantajını cebine koyarak İstanbul'a dönmüştü. Bir hafta sonra Nef stadyumunda oynanan maçta rakibine 2-1 mağlup olarak Avrupa hayaline veda etti. Maçları izlemek için exxen üyeliği yaptırılan futbolseverler ise yaptırdığı üyelikle kalakaldılar..)

Roman Abramoviç, Chelsea yönetimini kulüp vakfına bıraktı

İngiltere Premier Lig ekiplerinden Chelsea'nin Rus sahibi Roman Abramoviç, kulüp yönetimini Chelsea Vakfı Mütevelli Heyeti'ne bıraktığını duyurdu. Kulübün sahibi olmaya devam edecek olan Abramoviç, söz konusu yönetim devri kararını Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sırasında verdi. Aldığı karara ilişkin yaptığı yazılı açıklamada Rus milyarder, "Yaklaşık 20 yıldır sahibi olduğum Chelsea'de daima kulübün çıkarlarını en iyi şekilde düşünerek kararlar aldım" ifadelerini kullandı. Abramoviç, açıklamasında Ukrayna'nın işgaline atıfta bulunulmadı.

A Milli Takım, Portekiz maçına hazır

Dünya Kupası Play-Off Yarı Finali'nde 24.03.2022 Perşembe günü TSİ 22.45'te Portekiz ile Dragao Stadı'nda karşı karşıya gelecek olan A Milli Takım, maçın oynanacağı statta yaptığı antrenmanla hazırlıklarını tamamladı. Portekiz Futbol Federasyonu tarafından, tribünlere yerleştirilen Portekiz bayrakları da dikkatlerden kaçmadı. İlk 15 dakikası basına açık olarak gerçekleşen idmanda pas çalışması yapan futbolcular, basına kapalı bölümde ise Portekiz maçının taktiği üzerinde durdu.

Eczacıbaşı, CEV Cup şampiyonu...

Eczacıbaşı Dynavit, CEV Kupası finalinde 3-1 kazandığı ilk maçın rövanşında Allianz MTV Stuttgart'ı aynı skorla yendi ve şampiyonluğa ulaştı.

Eczacıbaşı Dynavit'in 3-1 kazandığı maçın ardından Stuttgart'daki Scharrana'da madalya seremonisi gerçekleştirildi. CEV Kupasını alan Turuncu-beyazlı ekibin oyuncularına ve teknik heyete madalyalarını ve kupayı CEV Asbaşkanı Emma Labrador verdi.

Rus takımlarına EuroLeague ve EuroCup'tan ihraç!

Rusya Federasyonu kulüpleri, THY EuroLeague ve EuroCup'tan resmen ihraç edildi. İhraç kararıyla birlikte Rus takımlarının oynadığı tüm maçlar da geçersiz sayıldı.

THY EuroLeague'de oluşan güncel puan durumunda Anadolu Efes 5'inci, Fenerbahçe Beko ise 11'inci sırada yer aldı.

Bahar şenliği tadında futbol turnuvası...

Isınan havalarla beraber okulumuz Beden Eğitimi Öğretmeni Kerem ACET tarafından düzenlenen futbol turnuvası tüm heyecanıla başladı. Bu günü heyecanla bekleyen öğrencilerin turnuvaya ilgisi hat safhada. Katılımın yüksek olduğu turnuva iki farklı kategoriden oluşuyor. 5 ve 6. sınıflar bir kategoride 7 ve 8. sınıflar ayrı bir kategoride mücadele etmekte.

5/A-6/B ve 7/A-8/C sınıf takımlarının oynayacağı final mücadeleleri önümüzdeki günlerde şampiyon takımları belirleyecek.

Kimisi Çok Tanıdık, Kimisi Çok Yabancı: Birçoğumuzun Hissettiği Ama Adını Bilmediği Duygular

İşlevsel olarak düşünmeyi bırakmamız imkânsız. Duygular ve hisler hayatımızın her anını kaplarken, gün içerisinde on binlerce duygu geçişine maruz kalıyoruz. Peki, hissettiğimiz her duyguyu adlandırabiliyor muyuz? Kimisi çok tanıdık geliyor, kimisi ise yabancı bir his bırakıyor. Gelin bakalım o adını koyamadığımız hisler hangileri?

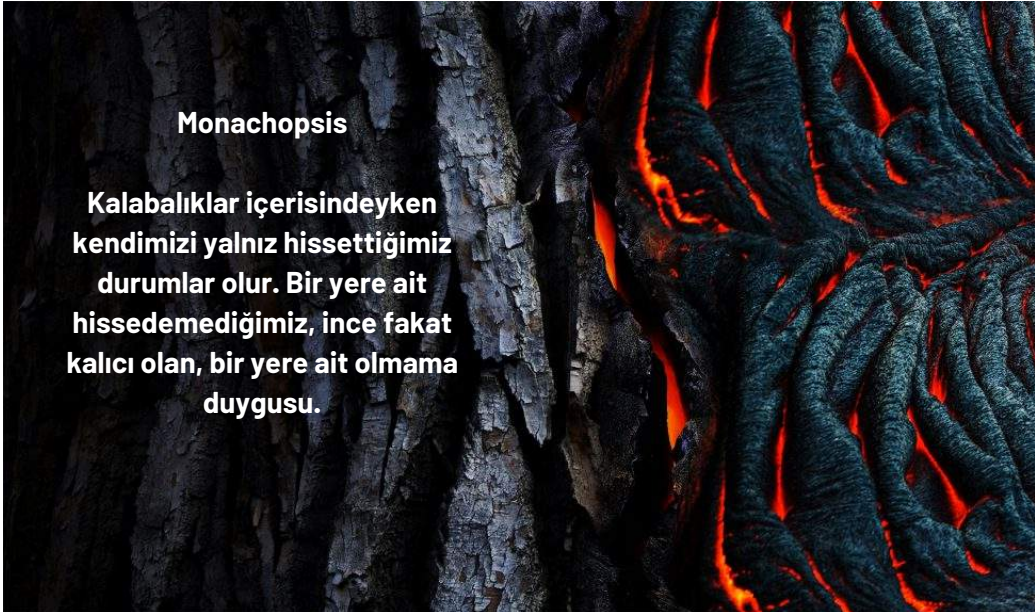
Zenosyne

Zamanın nasıl geçtiğini anlayamadığımız durumlar oluyor ancak bu durum biraz daha farklı. Günler birbirini kovalarken, zamanın gün geçtikçe daha hızlı aktığını hissetme durumu.

Monachopsis

Kalabalıklar içerisindeyken kendimizi yalnız hissettiğimiz durumlar olur. Bir yere ait hissedemediğimiz, ince fakat kalıcı olan, bir yere ait olmama duygusu.

Ruckkehrunruhe

Tatillerin sonsuza kadar süremeyeceği ne yazık ki ortada. Tatilden dönerken o iç burkucu hissi anlatan durum.

Rubatosis

Kalp atışımızı fark etmemizde oluşan o rahatsız edici huzurluksuz hissi.

Dysania

Sabah uykusu ne harika bir şey değil mi? Ama maalesef yaşamı idame ettirmek için büyük savaşımları vererek güne başlamak gerekiyor. Bunun sonucunda, sabahları yataktan kalkamama durumu olarak adlandırdığımız bu hissi yaşıyoruz.

Bulutsuz Geceler Neden Daha Soğuktur?

Bulutlar günün farklı saatlerinde hava durumunda ısıtıcı ya da serinletici etkiye neden olur. Gündüzleri Güneş ışınlarını yansıtarak gezegenimizin serin kalmasına neden olan bulut örtüsü, geceleyin ısının uzaya kaçmasını yavaşlatarak hızlı soğumanın önüne geçer. Sıcaklığı ne olursa olsun tüm cisimler sahip oldukları termal enerjiden dolayı elektromanyetik ışımaya yapar. Bu ışımaya dalga boyu cismin sıcaklığına göre değişkenlik gösterir. Örneğin yıldızlar gibi sıcak cisimler yüksek enerjilerinden dolayı görünür ya da morötesi bölgede ışımaya yapar. İnsan vücudu ya da Dünya gibi görece daha düşük sıcaklığa sahip cisimler ise daha düşük enerjili, yani uzun dalga boylu kızılötesi bölgede ışımaya yapar. Işıma gezegenimizin yüzey sıcaklığını etkileyen temel etkidir. Dünyamız gündüz boyunca Güneş kaynaklı ışımaya sayesinde ısınır, gece olduğunda ise kızılötesi ışımaya yaparak soğur. Takip eden günler arasındaki sıcaklık farkı çok yüksek olmadığı için genel olarak Dünya'nın gündüzleri Güneş'ten aldığı ısı miktarını geceleri uzaya yaydığını söyleyebiliriz. Bulut örtüsü bulunan bölgelerde uzaya doğru yayılan kızılötesi ışımaya bir kısmı bulutlar tarafından hapsedilir ve sonrasında Dünya yüzeyine geri yansıtılır. Bu etki Güneş'in gökyüzünde olmadığı gece saatlerinde daha belirgindir. Bir battaniyeye benzetilebilecek bu etki sayesinde, bulutlu alanlar bulutsuzlara kıyasla daha ılık bir gece geçirir. Bulutsuz bölgelerde uzaya doğru görece yüksek kızılötesi ışımaya gerçekleştiğinden sıcaklık değişimi daha hızlı meydana gelir. Meteorolojide "radyasyonel soğuma" olarak isimlendirilen, halk arasında daha çok ayaz adıyla bilinen bu durum, yerin kuru olduğu ve rüzgârsız alanlarda daha şiddetli hissedilir.

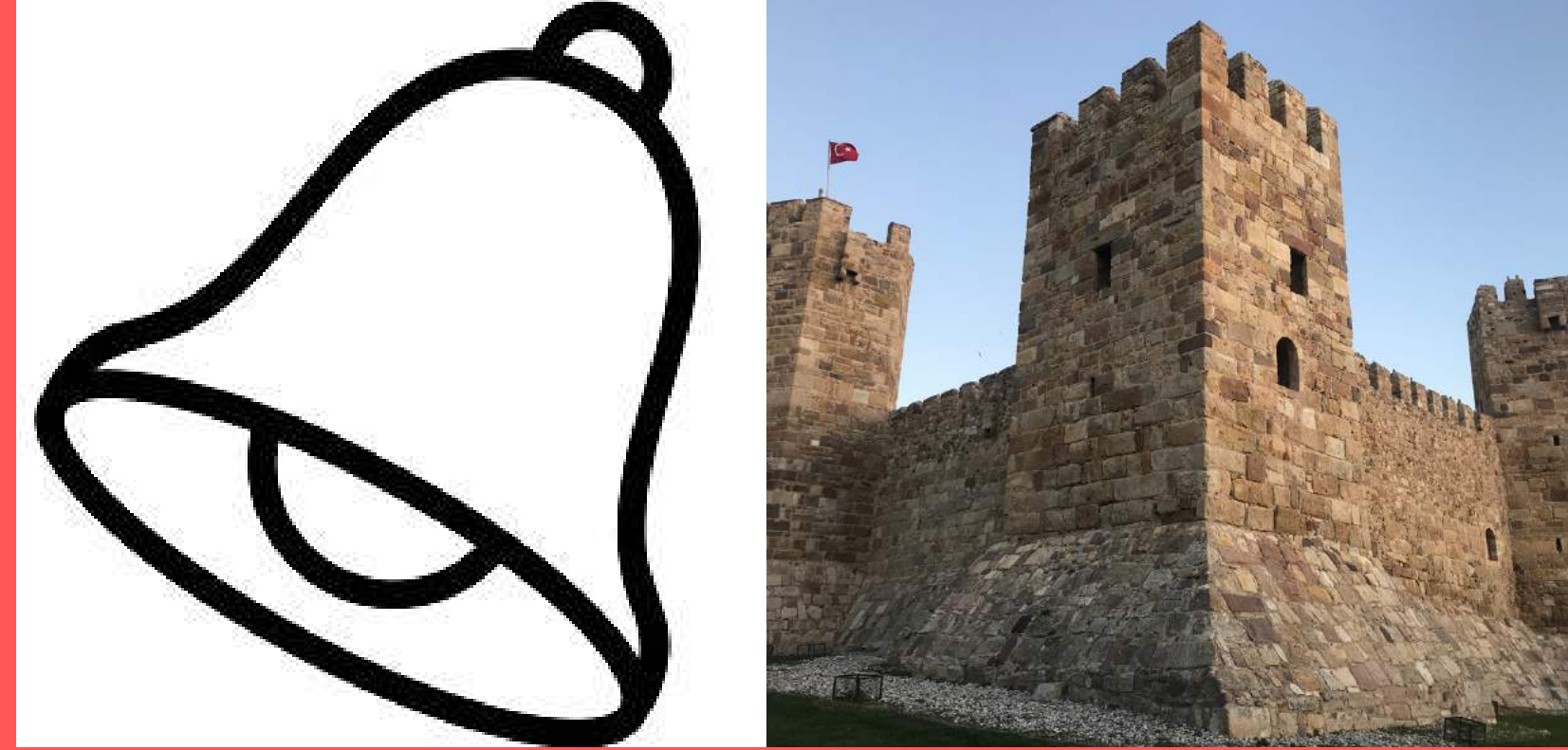
Kaynaklar

psl.noaa.gov/outreach/education/science/clouds_and_climate.html

[ww2010.atmos.uiuc.edu/\(Gh\)/wwhlpr/fcst_temps_cloud_cover.rxml](http://ww2010.atmos.uiuc.edu/(Gh)/wwhlpr/fcst_temps_cloud_cover.rxml)

https://bilimteknik.tubitak.gov.tr/system/files/makale/bulutsuz_gece.pdf

RESFEBE İLE ÖĞRENCE

M.N.A.

RESFEBE İLE ÖĞRENCE

M.N.A.

RESFEBE İLE ÖĞRENCE

R

M.N.A.

1/B SINIFININ EĞLENCİLİ BOYAMA ETKİNLİĞİ

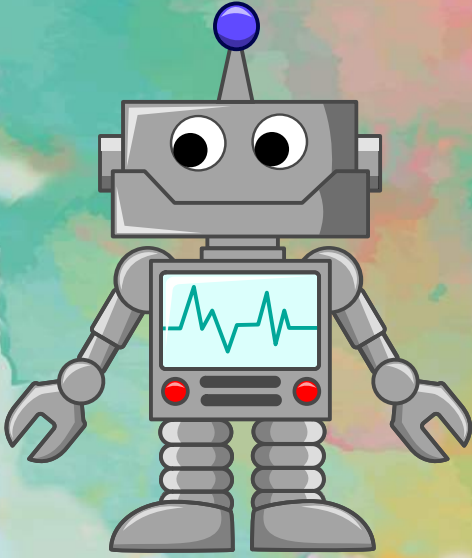

7. SINIF ÖĞRENCİLERİMİZ DİYARBAKIR STEM MERKEZİNİ ZİYARET ETTİ. ÇEŞİTLİ ATÖLYELERE KATILARAK BİLİMLE OLAN BAĞLARINI GÜÇLENDİRDİLER.

TELESKOPLA GÜNEŞİ İNCELEDİLER

ROBOTİK KODLAMA NASIL YAPILIR DENEYEREK GÖRDÜLER

Gezide öğrencilerimize eşlik eden Fen Bilimleri Öğretmenimiz Gözde ALTUN ve Psikolojik Danışman ve Rehberimiz Melek BULUT'a, maddi manevi destekleyen okul idaremize ve öğrencilerimizi ağırlayan başta Tuğçe ÇAPIK öğretmenimize ve Diyarbakır STEM Merkezi tüm yetkililerine teşekkür ederiz.

Müzik Öğretmenimiz Arzu Pamukçu, ilkokul öğrencilerimizi keman ile tanıştırdı.

